

Δελτίο Τύπου Μυτιλήνη, 14 Μαρτίου 2024

Δίκη των "6 της Μόριας" στο Μικτό Ορκωτό Εφετείο Βορείου Αιγαίου

Τρεις νεαροί Αφغانοί, που δικάστηκαν στον πρώτο βαθμό από αναρμόδιο δικαστήριο ως ενήλικοι, αποφυλακίστηκαν τελικά, ωστόσο καταδικάστηκε και στο Εφετείο ο ενήλικος τέταρτος κατηγορούμενος.

Μετά από μια δίκη που διήρκεσε τρεις ημέρες, μεταξύ 4-8 Μαρτίου 2024, ο Μ.Φ.Ρ., ένας από τους έξι νεαρούς Αφγανούς (οι "6 της Μόριας") που κατηγορήθηκαν και καταδικάστηκαν για τις πυρκαγιές που κατέστρεψαν τον καταυλισμό της Μόριας τον Σεπτέμβριο του 2020, κρίθηκε ένοχος (με πλειοψηφία 5-2) από το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Βορείου Αιγαίου και καταδικάστηκε σε 8 χρόνια κάθειρξη. Η δίκη αυτή έγινε [μετά από αναβολή ενός έτους](#), κατά τη διάρκεια της οποίας ο ίδιος και οι άλλοι τρεις κατηγορούμενοι από τους "6 της Μόριας" παρέμεναν στη φυλακή.

Την περασμένη εβδομάδα, το δικαστήριο της Μυτιλήνης περιφρόνησε για άλλη μια φορά τις θεμελιώδεις αρχές της δίκαιης δίκης σε μια τριήμερη ακροαματική διαδικασία που παρακολούθησαν [διεθνείς παρατηρητές και ο Τύπος](#). Η δίκη αμαυρώθηκε καθόλη τη διάρκειά της από εσκεμμένα προσβλητικές και μεροληπτικές δηλώσεις σε βάρος των μεταναστών εν γένει και από την απόρριψη σχετικών αποδεικτικών στοιχείων. Το δικαστήριο κατέληξε στην απόφαση να καταδικαστεί ο μοναδικός ενήλικος κατηγορούμενος στην υπόθεση αυτή, ο Μ.Φ.Ρ.

"Η απόφαση αυτού του δικαστηρίου βασίστηκε για άλλη μια φορά αποκλειστικά σε μια αμφίβολη κατάθεση που έλαβε η αστυνομία μετά τις πυρκαγιές της Μόριας από έναν μάρτυρα που εξαφανίστηκε. Η πληθώρα των στοιχείων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αθώωση του κατηγορούμενου αγνοήθηκαν πλήρως από το δικαστήριο. Οκτώ χρόνια κάθειρξη για το τίποτα", δήλωσε ο δικηγόρος του Legal Centre Lesbos Βασίλης Ψώμος.

Σε καλύτερα νέα, για τους άλλους τρεις κατηγορούμενους ακυρώθηκε η πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση λόγω αναρμοδιότητας και παραπέμφθηκαν στο αρμόδιο δικαστήριο ανηλίκων- και τώρα έχουν αποφυλακιστεί έπειτα από τριάμισι χρόνια άδικου εγκλεισμού, καθώς το δικαστήριο αναγνώρισε, έπειτα από την ένσταση της υπεράσπισης, ότι ήταν ανήλικοι όταν συνελήφθησαν και έτσι καταδικάστηκαν από αναρμόδιο δικαστήριο στον πρώτο βαθμό στη Χίο το 2021. Ωστόσο, θα πρέπει δικαστούν εκ νέου με τις ίδιες κατηγορίες από αρμόδιο δικαστήριο ανηλίκων.

Αφού διακόπηκε τη Δευτέρα, η δίκη ξεκίνησε για τους τέσσερις κατηγορούμενους από τους "6 της Μόριας" την Τετάρτη 6 Μαρτίου 2024, ακριβώς ένα χρόνο μετά την αρχικά προγραμματισμένη ημερομηνία της εκδίκασης της έφεσης πέρυσι (06/03/2023). Οι συνήγοροι υπεράσπισης (τρεις εκ των οποίων από το Legal Centre Lesvos) προέβαλαν αντιρρήσεις για την πρόοδο της διαδικασίας, με την αιτιολογία ότι οι κατηγορούμενοι δεν είχαν λάβει γνώση, σε γλώσσα που κατανοούσαν, της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και της κλήσης για το εφετείο. Παρά το γεγονός ότι προβλέπεται από το νόμο, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, να λαμβάνουν οι κατηγορούμενοι τις πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες εναντίον τους εγγράφως και σε γλώσσα που κατανοούν, η ένσταση αυτή απορρίφθηκε από το δικαστήριο. Οι συνήγοροι υπεράσπισης προέβαλαν επίσης ένσταση με το σκεπτικό ότι τρεις από τους τέσσερις κατηγορούμενους ήταν ανήλικοι όταν συνελήφθησαν, και επομένως θα έπρεπε να δικάζονται από δικαστήριο ανηλίκων. Και οι δύο αυτές ενστάσεις είχαν επίσης υποβληθεί κατά την αρχική δίκη των τεσσάρων αυτών κατηγορουμένων από τους "6 της Μόριας" στο Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Χίου τον Ιούνιο του 2021, [όπου όμως είχαν απορριφθεί με συνοπτικές διαδικασίες](#). Οι συνήγοροι υπεράσπισης κατέθεσαν ένσταση αποβολής της υποστηρίζουσας την κατηγορία, η οποία με την παράστασή της ισχυρίστηκε ότι οι κατηγορούμενοι προκάλεσαν ζημιές στην περιουσία της, που είχε καταστραφεί στις πυρκαγιές της Μόριας. Παρά το γεγονός ότι το κατηγορητήριο περιορίστηκε μόνο στην πρόκληση πυρκαγιάς σε ένα μικρό τμήμα του καταυλισμού της Μόριας -το οποίο δεν περιελάμβανε την ιδιοκτησία της υποστηρίζουσας την κατηγορία- η ένσταση αυτή έγινε τελικά δεκτή από το δικαστήριο μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο της δίκης.

Παρ' όλα αυτά, **το δικαστήριο δέχθηκε την ένστασή αναρμοδιότητας για τους S.M.H., S.A.M.S. και H.W., με το σκεπτικό ότι ήταν ανήλικοι όταν συνελήφθησαν.** Με την αποδοχή της ένστασης το δικαστήριο ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Χίου που είχε καταδικάσει τους ανήλικους ως ενήλικες σε 10 χρόνια κάθειρξη τον Ιούνιο του 2021. Το δικαστήριο διέταξε την αποφυλάκιση των τριών με περιοριστικούς όρους και την παραπομπή τους σε αρμόδιο δικαστήριο ανηλίκων. Αν και η αποφυλάκισή τους είναι ένα ευπρόσδεκτο αποτέλεσμα, οι τρεις έχουν εκτίσει ήδη τριάντισι χρόνια.

Η Αναστασία Νταϊλιάνη, δικηγόρος του LCL που εκπροσωπεί τους "6 της Μόριας", δήλωσε: "Η αναρμοδιότητα του δικαστηρίου να δικάσει αυτούς τους τρεις ανήλικους θα έπρεπε να είχε ήδη αναγνωριστεί κατά την πρώτη δίκη το 2021, η οποία αγνόησε το σύνολο των πραγματικών περιστατικών και εγγράφων που υποβλήθηκαν. Αλλά τουλάχιστον αυτή η κατάφωρη παραβίαση επανορθώθηκε, έστω και στο εφετείο".

Ωστόσο, ο αγώνας για την αθώωση αυτών των τριών νεαρών Αφγανών δεν έχει τελειώσει, καθώς εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν κατηγορίες σε δικαστήριο ανηλίκων, δεδομένης της έντονα πολιτικοποιημένης φύσης αυτής της υπόθεσης και της κακόβουλης δίωξης που αντιμετωπίζουν όλοι οι "6 της Μόριας".

Η εισαγγελέας, η οποία από την αρχή της δίκης έδειξε σαφή πρόθεση να καταδειχθεί η ενοχή όλων των κατηγορουμένων, παρά την παντελή έλλειψη αξιόπιστων στοιχείων εναντίον τους, ζήτησε την καταβολή εγγύησης ύψους 2.000 ευρώ από καθέναν από τους τρεις κατηγορούμενους για την αποφυλάκισή τους. Αυτό το δυσανάλογα αυστηρό και αδικαιολόγητο αίτημα απορρίφθηκε από το δικαστήριο, το οποίο διέταξε την αποφυλάκιση των τριών κατηγορουμένων με τους περιοριστικούς όρους της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα και της εμφάνισής τους κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου διαμονής τους.

Μετά από αυτή τη θετική είδηση, η δίκη συνεχίστηκε με έναν μόνο εκ των κατηγορουμένων στο εδώλιο, τον R.F.M., μέχρι την Παρασκευή 8 Μαρτίου. Το δικαστήριο, αποτελούμενο από τρεις δικαστές και τέσσερις ενόρκους, αποφάσισε με πλειοψηφία 5-2 την ενοχή του για εμπρησμό με κίνδυνο ανθρώπινης ζωής και μείωσε την ποινή του από 10 σε 8 χρόνια κάθειρξη, αναγνωρίζοντας το ελαφρυντικό της καλής συμπεριφοράς μετά τη πράξη.

Η καταδίκη του R.F.M. στο εφετείο καταδεικνύει το προδιαγεγραμμένο αποτέλεσμα αυτής της υπόθεσης, ιδίως αν ληφθεί υπόψη [η παντελής έλλειψη αξιόπιστων στοιχείων κατά του κατηγορούμενου](#). Κατά τη διάρκεια των δυόμισι ημερών της δίκης, ένας μετά τον άλλο οι μάρτυρες κατηγορίας (αστυνομικοί, πυροσβέστες και ντόπιοι) που κατέθεσαν, επιβεβαίωσαν ότι **κανένας τους δεν είχε δει τον κατηγορούμενο να βάζει φωτιές στον καταυλισμό της Μόριας**.

Η Εισαγγελία για άλλη μια φορά δεν μπόρεσε να εντοπίσει τον ένα και μοναδικό μάρτυρα που κατέθεσε εναντίον του κατηγορούμενου στην αστυνομία, ο οποίος τελικά για άλλη μια φορά δεν εμφανίστηκε στο δικαστήριο και δεν κατέστη δυνατό να εξεταστεί. Η μαρτυρία του αναγνώστηκε στο δικαστήριο παρά την ένσταση των συνηγόρων υπεράσπισης και κατ' αυτόν τον τρόπο παραβιάστηκε η διεθνώς αναγνωρισμένη αρχή ότι ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσιάζονται εναντίον του. Οι μάρτυρες υπεράσπισης, από την άλλη πλευρά, φάνηκε να μην λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο. Συγκεκριμένα, το δικαστήριο περιόρισε το εύρος της κατάθεσης της εμπειρογνώμονα Δήμητρας Ανδρίτσου, ερευνήτριας της Forensic Architecture / Forensics, η ομάδα της οποίας είχε ετοιμάσει μια [εκτενή έκθεση και βίντεο](#) μετά από ένα χρόνο έρευνας μέσα από την ανάλυση εκατοντάδων βίντεο που τραβήχτηκαν κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών της Μόριας. Η κατάθεση της κας. Ανδρίτσου διακοπτόταν συνεχώς από την εισαγγελέα, της οποίας οι επιθετικές παρεμβάσεις εναντίον της μάρτυρα επιτρέπονταν από το δικαστήριο, εμποδίζοντας την να εξηγήσει και αναλύσει τα αποτελέσματα της έρευνάς της. Το κρίσιμο βίντεο που ετοίμασε η Forensic Architecture / Forensics, το οποίο καταρρίπτει τη μοναδική μαρτυρική κατάθεση για την αναγνώριση των κατηγορουμένων, δεν επιτράπηκε να προβληθεί στη δίκη και μόνο τμήματα της έκθεσης διαβάστηκαν ως αποδεικτικά στοιχεία. Επιπλέον, δεν επιτράπηκε σε κανένα μάρτυρα να μιλήσει για τις συνθήκες που επικρατούσαν στον καταυλισμό της Μόριας κατά τους μήνες και τις εβδομάδες που προηγήθηκαν των πυρκαγιών.

Καθόλη τη διάρκεια της δίκης η εισαγγελέας εξέφραζε την περιφρόνησή της για τους κατηγορούμενους και επεδείκνυε ηθελημένη άγνοια, προβαίνοντας σε δηλώσεις που έβριθαν διακρίσεων κατά των μεταναστών και που ήταν εντελώς άσχετες με την κατάδειξη ή μη της ενοχής του κατηγορουμένου. "Θα μπορούσε να είχε μείνει στη χώρα του". "Γιατί δεν πήγε στο Ιράν όπου μιλούν την ίδια γλώσσα;" "Γιατί δεν αγόρασε διαβατήριο και δεν πήρε βίζα για να έρθει στην Ευρώπη;" Αυτή η στάση αναπαράχθηκε από διάφορους μάρτυρες, μεταξύ των οποίων και ένας αστυνομικός που δήλωσε ότι δεν ήξερε πώς ζουν αυτοί οι άνθρωποι στις χώρες τους, υπονοώντας ότι οι συνθήκες στον καταυλισμό της Μόριας πριν από τη φωτιά δεν ήταν και τόσο άσχημες γι' αυτούς επειδή είναι ξένοι.

"Κατά τη διάρκεια της 30χρονης εμπειρίας μου στα ελληνικά δικαστήρια, δεν έχω ακούσει ποτέ τόσο απροκάλυπτη έκφραση ρατσιστικής ρητορικής μίσους και άσχετων ανοησιών, όσο άκουσα αυτή την εβδομάδα", δήλωσε η δικηγόρος του LCL Βίκυ Αγγελίδου, η οποία εκπροσωπεί τους "6 της Μόριας".

Η απόφαση του δικαστηρίου να επικυρώσει την ενοχή του R.F.M. δεν ήταν δυστυχώς μη αναμενόμενη. Καθ' όλη τη διάρκεια της δίωξης των "6 της Μόριας" το ελληνικό κράτος έχει αποδείξει ότι είναι αποφασισμένο να υποδείξει τους μετανάστες ως τους μοναδικούς υπεύθυνους για τις πυρκαγιές της Μόριας, με ή χωρίς στοιχεία. Αυτό έγινε άμεσα αντιληπτό την προηγούμενη εβδομάδα, για άλλη μια φορά, ως κατάφωρη περιφρόνηση των πιο βασικών αρχών της δικαιοσύνης.

Οι συνήγοροι υπεράσπισης θα υποβάλουν αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου προκειμένου να καταδειχθούν τα ουσιαστικά και δικονομικά σφάλματα, τόσο σε αυτό το δικαστήριο όσο και στην πρωτοβάθμια δίκη στη Χίο.

Οι δικηγόροι του LCL που εκπροσωπούν τους "6 της Μόριας":

- Βίκυ Αγγελίδου, vicky@legalcentrelesvos.org, +30 693 266 5113 (ελληνικά, αγγλικά)
- Αναστασία Νταϊλιάνη, natasha@legalcentrelesvos.org, +30 694 425 1704 (ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά)
- Βασίλης Ψώμος, vasilis@legalcentrelesvos.org, +30 697 933 0748 (ελληνικά, αγγλικά).